

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

19.76.1

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

KW 196 C8

GRĀMATO-GRAPHICES.

IN QVO VARIA SCRIPTVRÆ EMBLEMATA, BELGICIS, GERMANICIS, ITALICIS, HISPANICIS, GALLICIS, ET LATINIS CHARACTERIBꝰ EXARATA.

Cum singulorum anatomicis Fundamentis ad exacté pingendum perquàm utilia, oculis spectanda jmitandaq; proponuntur.

Scripta, æri incisa, et impressa. Per

CORNELIUM BOISSENIUM ENCHUSAM.

Amstelodami An°. CIƆ.IƆC.V

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO

DOMINO MAVRITIO COMITI à NASSAV

ET MEVRS, MARCHIONI VERIÆ ET FLISSINGÆ, GVBERNATORI HOLLANDIÆ, ZELANDIÆ, VESTFRISIÆ, DITIONIS VLTRAIECTINÆ ET TRANSISVLANÆ, &c.

DOMINO CLEMENTISSIMO.

CEnſuit, illuſtriſſime Princeps, divinus ille Plato vix vitâ dignum qui vel unicum bonæ frugis expertem diem tranſigeret. Adeò eminentiſſimus Philoſophus tempori ponendum pretium credidit. Ego idcirco (ut ſine ambitione hoc dicam) à teneris ſemper annis in illud incubui, ut picturæ & potiſſimum elegantioris ſcripturæ peritiam mihi pararem ; eamque non pennâ ſolum, ſed etiam artifici cœlo (aurigante veluti eò Naturæ Genio) vividius nitidiuſque exprimerem. Sed cum ſibi ſoli natus nemò ſit, ideoque & laude digni habeantur quicunque ingenij ſui dona non privato modò ſed & publico bono deſtinant, priorem hunc librum diverſis diverſarum gentium characteribus ſcripturæ- que formis manu noſtra exaratum & arte denique chalcographicâ deſcriptum politumque nunc edidi, judicio cenſuræque peritorum illud quidquid erit libenter ſubmittens. Ipſaque deinde Literatura cum Reipub. patriæque univerſæ omnique civili vitæ maximè neceſſaria cenſeatur, Tuam potiſſimum Celſitudinem, ut patriæ publicæque rei florentiſſimum vindicem ac protectorem, ex debiti quodammodo officij ac gratitudinis reverentiâ iſtâ præſcriptione compellandam credidi. Cui enim majoribus beneficijs obſtrictum me dicam quàm ei qui felicibus divini numinis auſpicijs otium nobis publicum, qui ſecuritatem univerſis præſtat? Tuæ itaque Celſ. jure merito hanc noſtram opellam, quamvis exiguam, dicatam adſcriptamque volumus, eoque magis quod illa etiam in medio ſubinde Claſsicorum ſtrepitu & aliàs ſemper liberalibus omnibus diſciplinis atque inventis animum occupare non illibenter ſoleat: idque maximorum principum exemplo, & maximè Iulij Cæſaris qui apud Lucanum de ſemetipſo cecinit:

Media inter prælia ſemper Stellarum cœlique plagis Superiſque vacavi.

Qui & ipſe (quod ad rem præſentem propius pertinet) de Analogiâ quoque ſcribere non deſtitit: Tum etiam magnus ille Octavius Auguſtus Nepotes ſuos literas aliaque rudimenta per ſe plerumque docuit, ac nihil (quod ad verba Suetonij) æque laboravit quam ut imitarentur chirographum ſuum. Vnde & delitium illud generis humani Titum Veſpaſiannm tradit idem Suetonius, cum amanuenſibus ſuis per ludum jocumque certaſſe ſolitum imitari chirographa quæcunque vidiſſet. Tuam ergo Celſitud. obnixè oratam habeo ut his ſimilibuſq; de cauſis Literarium etiam hocce opuſculum in partem benigniorem accipere, atque illud non ex ipsâ re ſed animo offerentis æſtimare, ſubque auſpicio atque tutelâ ſui patrocinij ac nominis (quod, ob res terrà marique præclare geſtas, literis linguiſque æternum celebrabitur) contra invidiæ dentem protegere non dedignetur. Deus optimus Max. C. T. Reipub. ac patriæ quàm diutiſsimè incolumem conſervet ac ſoſpitet. Datum Amſterodami. KAL. Februari. cIↃ. IↃ. CV.

CELSITVD. T. omni animi
devotione deditiſsimus,

CORNELIVS THEOD.
Boiſsens Enchusanus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

VOOR-REDEN TOT DEN LESER.

HOe nootwendich Conſtlievende Leſer de Schrijf-konſt den menſche in deſen leven is; dunckt my dat onnoodich is in 'tlange te verhalen, aengeſien
ecn yder verſtandigh menſche door de daghelijckſche ervarentheyt bevint wat profijt ſy den menſche in deſen leven aenbrengt: Daeromme wy Godt benevens andere weldaden beſonder
ooc voor deſe uytnemende nutbare konſte te dancken verbonden zijn. De welcke ooc van ons eyſcht en wil dat wy danck-baer van ons vercreghen weldaden en gaven, niet ons alleen int
particulier, maer oock in't ghemeyn onſen even naeſten dienſtich zijn, int mitdeelen derſelver. Soo iſt om dier oorſake dan, dat ick deſe mijne boeck aende dagh geve, daer inne vervatet
zijn naer de mate mijner gaven, veel diverſche geſchriſten ten gemeynen oorboor vande Conſtlievende; de welcke hoe wel die niet en zijn (ſoo ick gaern bekenne) genoeg volcomen om den
curieuſen te voldoen, ſo zijn die nochtans Zulcx als ick vermach, ende het ſal my genoegh weſen dat mijnen arbeyt teghenwoordich, mach nut en dienſtigh zijn de eerſte onwetende aen-
vanghers deſer conſten, om hun als door een toepadt den wegh deſer Conſte te openen, ende inde ſelve hier door veroorſaken een vlijtighe begeerte, om t'gundt wat hier in ontbreeckt, by meerder begaefde in deſe
conſte te becommen. Doch niet teghenſtaende eenighe nijdighe Conſt ſnaterende geeſten; (die, meer hunne tongen, dan hun handen tot tghemene nut ghewoon zijn te wercke te ſtellen) heb ick dit mijn werck
evenwel op 'tgoede verſoeck der lief-hebberen niet connen af-terhouden, te meer overmits ick Zagh dat het vorige wel was begeert: Ben daeromme veroorſaeckt deſen tegenwoordighen boeck met meerder ar-
beyt en coſten int licht te gheven, ende ſal de begeerte oft treck van deſen, het tweede aengevanghene deel of boeck te ſpoediger ten voorſchijn brenghen. Op dat dan naerde leſſe Ciceronis (welcke ſeyt dat
het niet ghenoegh is voor hem ſelven wetenſchap becommen te hebben, maer datmen middelen en manieren hebben moet om anderen te onderwijſen) de leer-gierige te ſpoedigher tot dees konſte mogen commen:
So heb ick in deſen boeck, benevens de diverſche ſoorten van geſchriften, ende Capitalen, ooek naer elckes ſchrifts aert de fondamenten, ende hunne letteren in ghedeelte geanatomiſeert daer by gevoegt, hoe wel ſy
kort zijn, nochtans de leergierige en Ionckheyt bequaem om de letteren te leeren fatſonneren ende tſamen voeghen. Dan al eermen hem daer in begint te oeffenen ſo iſt principalick de ſelve eerſt nodigh om ras
ende ſuyver ſchrijven te leeren, de Penne wel te ſnijen ende te weten hoemen die inde handt moet nemen ofte vatten. VVat belangt de penne, ſoo ſiet nae ſodanige die tamelijcken hart zijn ende deurglanſich die
ghy ſnijden wilt, alſdan treckt ofte ſchrapt met u pennemes (dat wel ſcharp geſlepen is) de bovenſte huyd af, dan ſnij ofte ontſchaft u penne ontrent een vierendeel voor af, ende op de rugge der ſelver wat minder,
wel acht nemende te midden vande wijdte der penne u mes te ſtellen, een weynich inſnijdende, voorts de ſelve op rijtende ende klovende met het achter eynde van u pennemes, (doch wel voor u ſiende niet te ſtere
te trecken, dat de ſplete niet te langh en valle) dan af cortende laet de ſplete ofte ſnede van matelicke langte, want tis beter wat te langh dan te kort, overmits dat ſy langhachtich beter inde punte ofte neb-
be den inckt geeft. daer na ſny, om den beck ofte nebbe te maken, aen wederſyden vande voorſz. ſnede ofte ſplete even veel af, ſulcks dat d'een ſyde als d'ander van gelijcke breedte zy ingeholt, en de dat de ſnede
trechte midden behoude, u penne int ſnijden tegen 'tmes indrayende, ſult alſo bequamelijcker uythollende de nebbe tot u wil moghen maken, dan 'tſpits vande nebbe afſnijdende op een ander penne oft op u luch-
ter duym-naghel, ende is ghemaeckt. Behoudelijck dat de beck vande middelbare lengte zy, want te lang is ſcherligh, en ras verſleten, ende te kort maeckt ſe onſuyvere letteren. Maer daer is noch int afſnijden
vande nebbe te noteeren, dat alſmen wil een leggend, achtervallende letter maken, datmen dan dat 'ſpits vande nebbe naer de rechte handt langh, ende naer de ſlincke wat korter make, maer tot een gheſcho-
vene voor overvallende, als oock tot de Italiaenſche letter, ſoo moet de nebbe naer de ſlincke hand langh, ende naer de rechter handt cort ghelaten worden. De penne alſo bereydt, ende gheſneden, is oock aen die
bequamelick te vatten niet weynigher gheleghen, ſulcx datmen niet wel een goet ſchrijver kan worden ſonder die wetenſchap te hebben. Om dan wel te doen, neemt de penne in u rechte hand met twee vin-
gheren, namentlijck den duym met den voorſten vinger, den middel vinger doet daer toe, omme te beletten het ſincken ofte daelen int ſchrijven, de ſelve vinger onder uwe penne voegende, zulcx dat de penne ſo
al langs over dien aen de opperhoeck vande naghel gheſtreckt ende uytſchietende zy. Indien vouglen alſo ghevattet dat de penne als in eenen Triangel beſloten zy, de voorſte vinger met den duym daer prin-
cepalicke de penne met gehouden wort, ſult ghy met oock den middelſten wel uytſtrecken, maer de andere twee vingheren, de rijngh ende pinck vinger een weynigh ghebogen, ſulcx dat de voorſte twee omtrent een
derdendeel over de rijngh en pinck vingers leggen, ende dat op't papier die onderſte ſtaende, de voorſte gemelde vinghers daer over loſachtich leggende haer vry konnē bewegen, ende roeren, om op ende neder u
letteren vry en glat te moghen maken, vande onderſte twee vingers zal de kleenſte, 'tbovenſte lidt naer den Naghel, op de Tafel oft 'tpapier ruſten, ende de andere ſal het uyterſte eynde de Tafel of 't papier aen-
roeren, ofte magh oock wel wat ingeboghen worden naer den duym, zult daerinne moghen doen zo het u beſt ghevallen ſal, zulcx dat ghy op u pinck oft cleyne vinger uwe gantſche handt laet ruſten, ende ſal al-
ſo de ſelve lichtelijck (wanneer ghy daer benevens u lidt vande handt, ende den Arm tot omtrent d'elleboge de Schrijf-tafel niet laet roeren, noch vaſt leggen) aen alle ſyden ras beweegt konnen worden, waer
door ghy niet alleen t'kleen gheſchrift locht ende ſuyver ſchrijven. Maer oock naer de rechte konſt, de vrye toghen, ſo in Capitalen, ronde, ende gernyte, opene, Stricken, leeren ſult, behoudelijck dat ghy dan u
Elleboge vande Tafel aſlicht, alleenlijck u Arm en Handt op de klene Vinger laet drijvende drayen; Sult alſdan bequamelijck tſelve oeffenende te weghe brenghen, twelck anders (mijns dunckens) niet wel mo-
gelijck en ſoude zijn. Al iſt wel dat ſommighe door hun groote oeffeningh met een vaſte handt en leggende arm of elleboge, langhſaem alleynſkens treckende hunne ſtricken, en Capitalen, tſelve ſijn ghelijckmatich
te weghe brenghen, met welcken ſchijn vrye toghen. ſy by ſommighe een verwonderingh maken, So iſt nochtans, gemerct die ooc ghetrocken zijn, tegen de natuere vande penne inde vrye loſſe toghen, dat indien
ghevalle de ſtrictoghen nabootſich te trecken, eyghentlicker 't Conterfeyten in picture is dan datmen de ſelve voor vrye toghen vande penne mach eſtimeren. Maer ſodanighe gheſtadige langſame maniere van
trecken, ſijn tot de grote grove fractur Capitalen om die te cieren wel nut ende nootwendich, In vvelcke cieraten vvy ons ooc moeten matigen, ghelijc alſmen met te veel toghen en trecken diemen ſonder reden
oft oorſaeck trect, boven onder oft door 'tgeſchrift de ſchriften onciert, alſo canmen ooc (al iſt vvel den onverſtandighen behagelijc) met te veel onnutte doolhoven van Toghen, Stricken, Moriſken, en ſcherpe
fijn vvoel-trexkens, de ſelve in plaets van cieren ontcieren, daeromme int cieren vande groote Capitale letteren is vvel toe te ſien, datmen met te veel cieren die niet overlade, en door te veel togen en trexkens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

den ſtandt des letters niet verlieſe, maer die alſo by ende aen-voegende datſe niet int wilde ſonder reden daer by gelapt worden. VVilt tot u letters te cieren geen tronien noch figurẽ van menſchen, en beeſten, noch ooc van loof, bloemen, ende eenige aerd vruchten nemen, gelijck de ſommighe aen hunne letteren haré ſchilder konſt betoghen, t'welk de ionkheyt ſchadelijk is, hoe wel ſy dien behagelijcken dienſt doen, gemerkt de ionkheyt van natueren in plaets van een goede letter te moghen leeren trecken gaern mannekins maken. Is noch overich tot beſluyt van de penne te ſnyden, ende wel te vatten, dit noodich datmen ſyn Papier op de Schryf-Tafel recht voor hem legge, ende alſmen ſchryft dat de bovenſte punte vande penne met d'uyterſte vande rechte ſchouder over een komt. Die ooc ſinlijck reyn wil ſchrijven moet acht nemen goet papier en Inckt te verkieſen: dat het papier niet te glad, noch te rouw van greyn en zy, maer matelijcken gelijmt niet doorſlaende, t'welck ghy cunt weten, als ghy d'een ſyde met u tonge nat makende tſelve met aen dander ſyde door en ſtaet, tſodanige is om aen weder ſyden beſchreven te worden, den Inckt maeckt die bruyn te hebben.

Staet oock ten laetſten den Conſt-lievende leſer te mercken, naer datmen hem inde voorgenoemde weteniſchappen vande penne, als oock inde fondamenten der letteren, ende tſamen voeginge inde Alphabeten, wel heeft gheoeffent, datmen ooc acht moet hebben om recht te ſchrijven; Om ſulx dan te doen, ſtelt uwe letteren die van eener hoogte ſyn onder en boven ghelijck, als ſijn de letteren: c o a e m n r u. ende de ander die boven ende onder deſe uytſteken, als zijn: b d f g h y k p ÿ ſ t v w x y z. de ſelve ſtel voorts naer de forme van 'tbinden der letteren inde Alphabeten voorgeſchreven, daer ghy ſult ſien hoe ghy u daerinne ſult hebben te dragen, Ende alſo doenae ſult mitter tijd wel recht u regulen ſchrijven, ſonder eenige middel van Linien tzy van Potloot, doorſchijnende ofte ponſen, te gebruycken. Datmen de ionckheyt daghelijcx niet dan op linien en oeffent te ſchrijven, is een quade gewoonte, welke haer ſo ſeer blijft aenkleven, dat ſy ſonder deſelve niet alleen niet recht ſchrijven, maer niet dan met groote moeyte recht ſchryven connen leeren. Dit beminde Leſer docht my nootwendigh int korte by de exemplaeen te voeghen, om de ionge Conſtlievende dienſtigh te zijn:

Neemt het ten goeden, al iſt dat deſe mijne ghedane arbeyd in deſen boeck u miſſchien niet ten vollen in alles en vernoecht: Ghedenckt dat des menſchen doen in deſen leven onvolmaeckt is, ende gemeynlijck wat aen onbreeckt, ende dattet oock beter is, eens anders werck van fauten te beriſpen, als te beteren. Daer omme wilt ionſtighe Leſer, mijnen meerderen wille omme de conſtlievende te dienen, voor de daet aenvaerden, ende ghelijck elk gaern wil dat ſijn fauten van andere ten goeden ghehouden worden, dat wy ſulcx nae de liefde, ook anderen te doen, daer gemiſt is bekennen ſchuldigh te ſijn. De God des vredes verlene u, beminde Leſer, welvaert, die ons herten wil in-ſchrijven ſijne wetten en gheboden, om heylichlijck naer ſijnen wille te leven, op dat wy alſo inden Boeck des levens bevonden moghen worden, Door Ieſum Criſtum Amen.

Middel ende maniere, om te maken ſvvarten inckt, mitſgaders van andere diverſche vervven.

Erſt om te maken goeden Inckt, neemt een verglaeſden pot, daer in doet drie pinten wijn, daer toe anderhalf pint waters, eñ een half pont Galnoten, een weynich gebroken in 3. oft 4 ſtucken, daer in ghedaen hebbende, laet dat ſelve met den wijn ende water voorſz twee weken oft langher ſtaen, die des daechs 3. oft 4 mael omroerende, daerna doeter by 5. oncen goet Romeyns Coperoot roert dan noch als voorē 8 dagen, ende dan ſy get door een doeck in een ander pot oft glas, ten laetſtē dan neemt drie oncē eñ een halve gommi arabici, geſmolten zijnde in een weynich Aſyn, doet die by de wijn, en water als boven eñ ſtelt u pot op een middelbaer vyer, eñ laetſe ſiedē, die dicwils omroerende, tot dattet een derden deel ingeſoden is, dan afgenomē doet t'Cooperoot in gewicht voorſz daer by, tſelve een wijl tijts roerende, laet het ſtaen tot des anderen daegs, neemt dan een ander pot oft glas, daer in ghy dien wilt bewaren, roert den geſoden Inckt wel omme, eñ laetſe ſygen door een doeck, daerinne doet dan de Gomme als boven by, ſo ſult ghy een ſeer goeden Inckt hebben, eñ wert hoe ouder hoe beter Indien ghy wilt met Gout ofte Silver ſchrijven, ghy cont om cleyn gelt goutſchelpen bekomen, daeromme wy om kort te makē, de maniere om ſodanige gout te konnē bereyden voorby gaen, doet alleen daer in geheel dun Gomwater tempert oft nat daer met ſo veel als ghy op die tijt te doen hebt, vande voorſz Gout oft ſilvere ſchelpen ſchrijft tot u belieſte. VVilt ghy rooden Inckt maken, vvrijft Vermilloen ſo lange, tot datſe geelachtich wort, met Gomwater, ofte noch beter, met geſlagen Ey wit, te mate dicke van vervve, dan de ſelve gedaen in een groote ſchelp oft hoornken, laetſe inde Sonne oft binnens huys droeghen.

Om witten Inckt te hebben. Neemt lootwit gewreven in dierſelver voeghen. Om gelen Inckt te maken, neemt ſchonen fyne Maſticot, ooc als boven ghetempert, ſonder te wryven. Noch beter is om ſchrijven, de Safferaen geweeckt een nacht met Aſyn, en wat Gomwater, daer onder doet dan wat fyne Maſticot getempert met den vingher. Tot Groenen Inckt, neemt ſpaenſgroen lang ghewreven met wijn Aſyn ende een weynich wijnſteen, door een doeck ghedaen t'ſapken ghebeſicht daer onder vvat Maſticot, menghende. Om roode Breſille Inckt te bereyden: Neemt tot een half pont Braſilien hout ghemalen, een mengele goet claer oud bier, tvvee roemers oud regenvvater, ende een Roemer vvijn-aſyn, drie loot vvitten aluyn, ende een loot Gomme Diagacanty, ſidet die te ſamen op de helft, ende gietet alſdan claer af, ende vvachtet vvel voor ſtof, eñ alſo toeghemaecktvvert hoe langer hoe ſchoonder. Oft noch een ander maniere, neemt geraſpte goede Breſilien hout, daer toe half ſo veel in ghevvicht Aluyn, mitsoock een vveynig gomme Arabicum daer op doet dan vvijn aſyn, ſo veel dat t'hout tvvee vingeren breed bedeckt is, ſtelt dan tgene daer in is voor een glaſen veynſter oft elders laet ſtaen vveyken 10. oft 12. dagen ghevvronghen door een doeck, is ſeerſchoon root om te ſchryven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

AD CORNELIVM BOISSENS EXIMIVM CALLIGRAPHIÆ, ET ELEGANTIORIS SCRIPTVRÆ ARTIFICEM.

DVplex poteſtas munere ac dono Dei
Nos a ferarum diſparat bruto pecu:
Mens, atq; Sermo mẽtis interpres ſa-
Illa imperatrix atq; dux mortaliũ(cer,
Licet caduco clauſa contubernio,
Per cuncta rerum dicitur miracula,
Patrijque ſemper æmulatrix ætheris
Neſcit quietem, perpeti motu viget,
Per univerſi ſpatia tendit; impetu
Veloce luſtrat maria, terras, tartara,
Cœlique ſedes unde originem trahit-
Nihil invium, nihilque inexpertum ſinit
Dum ſcire anhelat hæc voluptas, hic honos
Pertentat alta corda, cauſas ac modos
Rerum intueri, quique cauſis omnibus
Leges dat unus arbiter mundi Deus.
Exinde Sermo, ceu miniſter efficax,
Vox atque lingua prona mortali ſono
Reperta dia mentis effert, ac foras
Erumpit alti cogitata pectoris,
Sed vox ab ore miſſa, ceu fumi vapor,
Dum loquimur auris ſepta præterlabitur,
Volucreſque ſæpe tundit auras irrito
Sonore, dum plebs aliud oſcitans agit,
Nec dicta condit intus at præſens abeſt,
Ergo interibit omnis incaſſum labos
Et audientis, & docentis, nec ſuper
Manebit hilum, quod viritim publico
Teratur uſu, quod ſequatur poſteros.
Longoque tractu ſiſtat annorum fugam;
Ni litterarum lumen. & perennibus
Infuſa chartis vita ſervaret ſacros
Hominum labores, ingeniique pignora
Mandata genti poſt futuræ, ne rapax
Oblivio, ingratuſque livor obterat;
Laudes merentum. ſic pijs honos redit,
Lux luce caſſis, ſpirituſque mortuis
Sic omnis ætas acta retro jungitur
Sæclo nepotum, poſthumiſque agnaſcitur
Defunctus, heres, fitque filio pater
Mortalitatis ordine inverſo Suus.
O munus ingens! munus, inventum poli!
Quod quiſquis acri mente prædıus colit
Beatus ille ter quaterque! cui datum
Tranſmittere ævo ſcripta, quæ nullus dies
Expungat, alma quæ ſacrat Perennitas.
Sed ut renidet, evenitque gratior
Auguſta virtus in venuſto corpore,
Sic docta dicta exornat artifex manus,
Vt gemma fulgens, quam peritus aurifex
Intexit auro, majus emittit jubar,
Quam quæ rigente lamina plumbi, velut
Defoſſa terræ, mœret amiſſum decus.
Non igitur ille nomen infimum meret,
Laudemque nullam, qui decentibus notis
Præclara ſignat ſenſa prudentum virûm.
Hæc dos & ora paſcit aſpectu, & trahit
Mentes legentum, neſcit expleri tuens
Materna dona clarus Anchiſæ puer
Non galea criſtis horrida, & flammas vomens,
Non enſis, aut lorica ſic virum movet.
Quam clypeus ingens, hunc & inter brachia
Manuſque verſat, hunc & obtutu ſtupet
Defixus uno, præque vaſto pondere
Miratur artis ſpecimen, ac princeps opus,
Quapropter eſto macte Corneli tua
Virtute, non te lucis indigum premet
Gens poſterorum. perge quâ monſtrat viam
Secunda fama, perge fœlici gradu
Florem Iuventæ fingere ad recti decus,
Bonamque mentem, non inertibus datur
Corona, ſolis nec Catonibus patet
Honoris æquor, ſi ſupremas obtinet
Sedes Homerus ille Muſarum pater,
Non ideo nox inviſa Pindarum vetat
Efferre cœlo glorioſum verticem,
Eſt in ſecundis, inque tertijs locus
Haud indecorus, quemque conniti decet
Quantum virilis ferre portio valet.

Dominicus Baudius.

ODE

OP SCHRYF-BOECK C. BOISSENS.

BLijf Lapper by u Leeſt, men ſal u niet ghedooghen
Apellis trecks beriſp, ten ſy ghy beter doet:
VVant hier een hemels beeld ons *Boiſſens* ſtelt voor ooghen
De ſuſter vande ſpraeck, Bodinne van 'tghemoed
Goddinne van Onthoud', Schat vrouvv der vrome daden
Der conſten voedſter mildt, der vvetten grond en voet,
Oudtijtſ ghetuyghſter vaſt, leer-vrouvv om vvel beraden
Van s'Heerē vvil, en vvoord, vverck, eeuvvigh rijck en macht
Dat is wel ſchrijvens Conſt, die vocht, en dorre paden
Rontom al ſvveerelts clootom vvandelt dagh en nacht.
Een van Caliſten Hoeck can tot Canopen ſpreken
Door haer een ander aen, en blooten ſyn ghedacht,
Ia van ſoo vvijt men ſiet der ſonnen hooft ontſteken.
Guld-eeuvver overblijf daer Zephijr overblaeſt,
Een volck oncondigh ſchrift, aen ſiende t'vvit beſtreken
Met ſvvart, en vvas vergeefs van vvonder niet verbaeſt,
Dat ſulck ding ſpreken con, of mening openbaren.
VVant tis een ſeltſaem conſt, quaet om begrijpen haeſt,
In ſo een weerelt woeſt, daer noyt gheen letters waren.
VVelſchrijvēs nut gebruyck hier blijct: vvant claer men ſiet
Hoe beeſtich menſchen ſyn, diet niet en ſyn ervaren,
En vvat onborgerlijck rouvv leven daer gheſchiet:
Maer vvaer dees edel Conſt is al ghemeen int vveſen
Veel ongheſchicktheyd ſnoode, en boos ten ende vliet,
Boos ends oorſaeck ſy ſchrift, en *Boiſſens* hoogh gepreſen
Die Anaxagors conſt, oft Piſiſtrats verſchoont
Volcomen na de conſt, en beter maeckt om leſen
VVaer in hy gonſt en vlijt tot ſlants vvelvaren toont,
Als Borgher nut, ja ſtut der edel conſt der Pennen.
Des hem Polymnia met ſuyver rooſen croont,
T'vvijl Fama ſulcken man te vveſen hem doet kennen
Die Schildert, ſnijt, en ſchrijft, onledich ſpaed', en vroegh
Om hem met ſyn ghevvin tot elcks gevvin te vvennen
VVie tot ghemeen gevvin yedt windt die vvint genoegh.

EEN IS NOODIGH.

K. van Mander.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

IN ELEGANTISSIMOS VIRI EGREGII CORNELII BOISSENII AD EMENDANDAM SCRIPTVRAM CHARACTERES EDITOS.

NE Muſæ pereant, Deæque noſtræ
Vix unum maneāt eantq; in ævum,
Sed loquacibus imputata chartis,
Seros cuncta ferantur in nepotes,
Quæ mens parturit, ingenjque felix
Audet impetus, expolitque cura;
Phœnices levibus manum figuris,
Et pernicibus imbuêre signis:
Qui primi volucrem, ſecare fluctus,
Et ventos docuere ferre, puppim.
Quorum, difficili piaque cura,
Et pari ſtudio, parique voto
Hæc & illa ſecutus, hæc & illa
Magnus nunc ſibi vendicat Batavus:
Ex quo munere cœpimus beari
Corneli nimium tuo, novoque
Cadmi pingere filias in ære,
Et comptas magis & minus fugaces,
Obſcuras minus, & magis procaces.
Sic novis animantur æra verbis,
Et chartæ ſine vocibus loquuntur.

DANIEL HEINSIVS.

LIBER AD LECTOREM.

SCripturæ varios usus, variasque figuras,
Formandique modum, ſi quis cognoſcere gaudet,
Ære sibi parvo me comparet, usque ego multis,
Ex usu fuero, variis cum gentibus Orbis
Queis conferre animus. Namque heic genuina videbis
Scripta Latinorum: & Thuscæ vernacula linguæ.
Gallis Scribere vis? prome hinc tibi Gallica, Iberis
Significare cupis mentis ſecreta remotis?
In promtu tibi ſunt variis depicta figuris.
Vis cum Germanis germanica ſcripta libellis
Credere chartaceis, ego solus suppeditabo.
Belgam Galle cupis, cupis Itale, Teuto, & Ibere
Compellare ſuis scriptis. Age, me duce, fauſtis
Progredere auspicijs. Pingendi heic ſingula ſcripta
Non ſolùm exemplar, ſed & ipſos incipiendi,
Formandi, nectendi, denique perficiendi
Ductus, atque modum facili ratione docebo.
Inſuper hinc aliud tibi ſuppetet emolumentum,
Dum ſpectas varios ſcripturæ ſedulus artus:
Namque ſalutiferis ſcatet omnis pagina dictis,
Ex varijs ſophiæ deſumta auctoribus: atque heic
Paſcitur eximijs Oculus tàm ductibus Artis,
Moribus, ac monitis quàm Mens ornatur honeſtis.

D. Cornelio Theodori Boiſſenio Enchuſiano, Scriptoriæ ſimul & ſcalptoriæ artis eximio artifici, benevolentiæ & amicitiæ Mnemoſynon hoc cecinit, David Moſtartus. Quarto Nonas Ianuarij CIↃ. IↃ. CV.

IN EFFIGIEM.

CORNELII BOISSENS ENCHVSIANI

Elegantioris ſcripturæ & chalcographiæ
artificis eximij.

ASPICE quam ſimili ſe pinxit imagine BOISSENS,
Cui pennâ & cœlo eſt ingenioſa manus.
Mirabar faciles, úbi libera linea, ductus.
Nunc mage felices miror in ære notas.
Mirabar varios hominum depingier actûs,
Nunc etiam artifici vivere verba ſtylo.
Macta viris ENCHVSA, illo tibi gloria alumno
Creſcet ab Eois, creſcet ab Heſperijs.
At tu parce AVREM, vates, lacerare BATAVAM,
Quæ ſtupeas præſtat ecce Batava manus.

Ioh. Iſacius.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Vive la Plume

Haine toy mesme

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Alle ghaven der Wijſheidt, en Konſten kennis kommē alleen van Godt wiens vreſe der ſelve beghinſel is.

Sapientia. viij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Adam wort van Auguſtino, Ioſepho, ende Plinio, de inventie der Letteren toe-gheeÿgent, welcker vindingh nochtans enige Moÿſi, de Egiptenaren haren Mercurius Triſmegiſto, eñ de Griecken, Cadmo toeſchriven.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Ariſtoteles

Het menſchelycke leuen, is ſonder de ſeghenings der Letteren meer-een doodt dan Leuen; Daeromme een yder, beſonder de Jonckhz behoort wel vaer te nemen ende te oeffenen, dees uytnemende nutbare Letter-conſt. Ten eynde ſy door naerſtichz toenemende moghen kennis van veel andere Wetenſchappen ende een Deuchdelycke renommee verkryghen.

Auguſtinus

Ten dunckt my nimmermeer laet, voor enigho ouderdom om te Leeren 'tgunt van noode is.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Lactantius Firmianus

ſeyt dat de kennis en Wetenſchap der Conſten gheen vaſt fondament en
neemt inde memorie der menſchen ſonder gedurighe oeffeningh der ſelver
Waeromme een yder ſeit Pitagoras hem naerſtigh moet oeffenen want
de konſt ſonder oeffeningh is niet gelyck ooch de oeffeningh ſonder
Conſt nyet en is De oeffeningh is de meeſtereſſe alder ſcientien. Plinius

Fabricando fabri fimus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Theodorus, ſchoolmeeſter des Keyſers Auguſto, overmidts ſyn ouderdom van hem oorlof verſoeckende gaf den Keyſer, t'ſynder begeerte noch deſe leere, ende remedie als d'aldernutſte omme ſyn Rych wel te gouverneren ende niet in toorne te doene, dat hy op ſyn vingeren den Grieckſchen A.B.C. ſoude tellen, op dat daerentuſſchen t'gemoedt door mate en redene getemt mochte worden.

IRACVNDIAM TEMPERA.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Kent u ſelven zeijt Cleobulus, welcke
ſpreucke om haer ſonderlinghe ſchoonheit Auguſtinus nz genough connen roemen,
Eſtimeert vanden Hemel gekommen te ſyn, overmidts dat het den menſche-
bouen al nodigh is ſyn onverſtandt en Ellende in hem ſelven te kennen
Ende ſo vernedert dat hy door kenniſſe ſyns ſelfs buyten hem t Hemelſche goet
Jheſum Chriſtum, ſoecke.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Plato, Auguſtinus, Democritus,

En veel andere wyſe mannen, ghetuygen dat de Nature met weynigh is te genoughen, en dat ſodanighe de Ryckſte ſyn, die de minſte begeerte hebben tot groote ryckdommen, Die veel ryckdommen verſamelt ende hem noch andere daer van ghoedt gunt, Diens toecomende erfghenamen ſeydt Salomon ſullenſe verbraſſen.

St Ambroſius. Hoe de onverſadelycke begheerte hogher is geklommen om weereltſche rycdommen te bekommen, hoe harder val ſy heeft.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Justinus Vincentius, en andere schriven, dat als Xerxes den Conink van Persen hadde elfhondert dusent Strytbare mannen, daertoe over de drie dusent so Oorlooghs, als provand Schepen, Volck over grote Armeye: als den Coninck dien op een hoghen Berg over sach, aenmerckende de cortheyt des menschen Levens, so heeft hy geweent, syn oom Artabanus vragende d'oorsack, Antwoorde hy om dat sodanigh schoon volck binnen hondert Iaren tot asschen vergaen sal.

Esaie Cap. I. XXXV.

Omnis caro est gramen, etiam omnis benignitas ejus similis est flori agri.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Cato Uticenſis ſchryft ſynen Sone Marcellus.

It u ey in my vbert claerlyck bekendt den minne die de Vader draeght over-
synen Soone, veel grooter te zyn, dan des soons tegens synen vader, nadien-
syen u verghoot my te schriven, my seg ick die nz onachtsaem en bey daerinne,
noch in uwe noodtlyckheden te voorkommen. Wy aldien ghy aen myn nyet
schriben, vbilt als den vader, schryft my doch ten minsten als uwen vrundt,
dies te meer, om dat ghy myne grauwen haire en voort myn goede wercken schuldig zyt.

Vaert Wel.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Edele Welgeboorne Vermogende
Genadige Heere.

Ick hebbe door de laetst ghekomene Missiven van syn Princel. Ex.me
verstaen, dat de Heere tegens my vergramt is, overmidts Ick syne Ex.tie uwer
E.E. antwoordt op de Remonstrantie by my den welcken syne Ex.tie obligie
hebben niet en hebbe over gesonden, my schryvende met een sekerlijcke blaeck
ghestoort, dat Ick daerinne suymachtigh ben bevonden ben ick nochtans
ter contrarie protesteren alle moghelick debvoir my u E.E. daerinne
gedaen te hebben, als uwe Edl. wel kennelyck is. Versoecke derhalven
als noch Eerdienstelyck by desen, dat u E.E. believe wegens syner Ex.tie
intentie my seer ernstelick bevolen, te doen, t'hindt so seer van myn Heere
alleen gewenscht en begeert. Dit doende sal uwe Edl. syne Ex.tie
aengename dienst doen, altyt dienstwilligh vinden, uwe ootmoedighe dienaer

C. D. Boissen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Laus Deo.

13

IEMD beminde Sone, gemerckt de Nature als Cicero seyt, in de menschen heeft geschapen veel sayrkens der deughden, die welcke geen volkommen vruchten connen voortbrenghen, ten zy onderwys haer bevestelt by t natuerlyck verstandt. Want gelyck als een ongetemt Peert, al ist schoon van forme onbequaem is ten oirboir, Zoo oock ons verstant is onnut ende onvolmaeckt ter deught, ten zy Godts gratie door onderwys t selve bequaem maecke. Daeromme zyt nimmermeer tragh om hem te bidden, noch u verstandt te voeden ghedurigh door onderwysen, leeringhe in alle deughden en goede consten. Dit doende sult my de meeste vrientschap en u t groote te profyt doen.

Vale

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Naer groetnis Bemind(e)
Discipel &c.

De deucht seyt Claudianus is haer selven genoechsaeme loon, daeromme
wilt nimmermeer om de loninghe der menschen maer om de deught
selfs deucht doen, want den roem schijn deughdelicke menschen comen
over een met de Natuere van den Trommel hoe die ydelder
is hoe dien beter klinckt, en als de wilde Olyfbomen en wijngaerden
veel schoonder int aensien syn dan de oprechte, de welcke neder
gebogen by der aerde haer vruchten draegen, bewysende haer schoonheyt
in de jeugde wel geciert van bladeren, maer dat se nimmer gheen
bondighe vruchten mogen draegen. Welcker exempelen indien ghy dien
ter herten neemt en naevolgt, ghy sult nimmermeer beschaemt worden, als
een onnut plante der aerde met u lichaem beslach hebben.

Wel te In Amstelredam den 5en Mayus Ao. 1603.

C. Boissens fecit

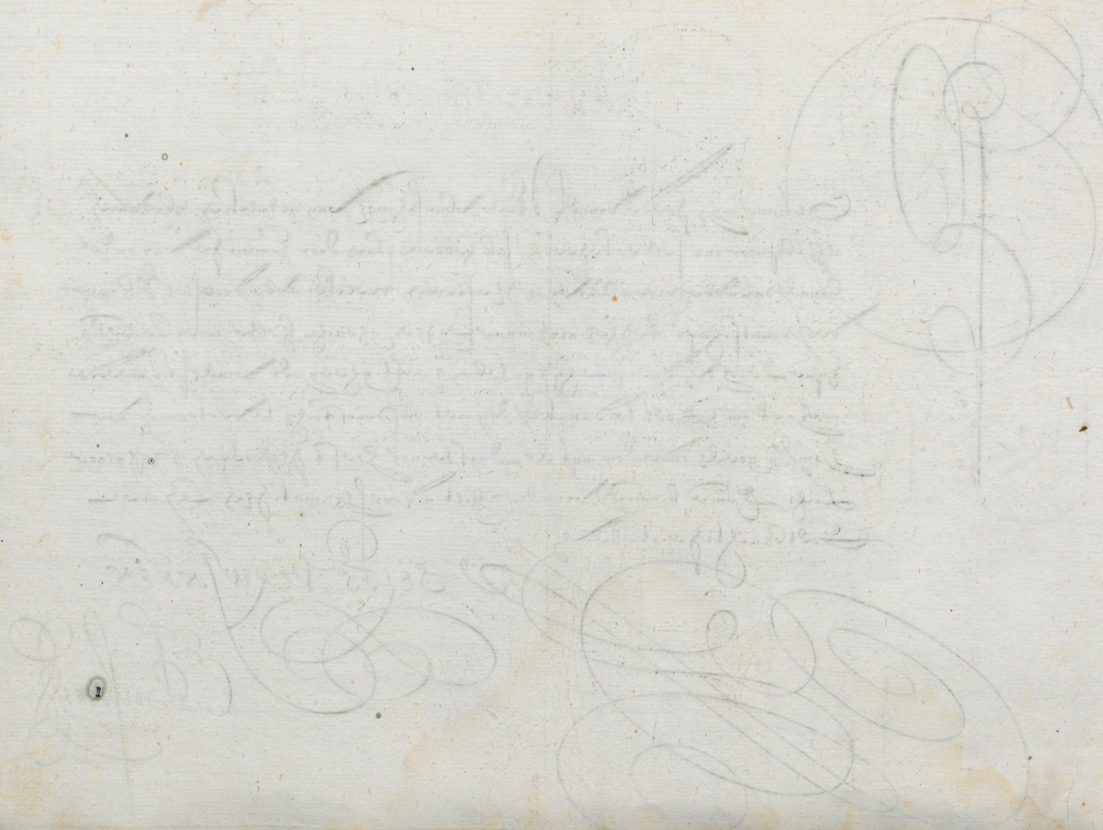
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Delitiane myn goede vrunde. Naer wunschinghe van alle sulcken welvaren als wy voor ons selver begheeren. Ick hebbe verstaen door sommighe van onse vrunden dat uwe vrome Vader is ghestorven welcke uwe droefnis Ick naer den vrüntschaps regel als myne eyghen ghevoelt hebbe, maer bemerckende syne deucht daer inne hy syn leven heeft gheeyndt vinde ick meerder oorsaeck om Godt te dancken dan met misnoeghen te vertoornen die hem syn goede ouderdom uyt de duisternis heeft ghenomen in een claer Licht. Hiermede beminde vrunde wilt u droefheyt matighen ende met Godtvruchtighe ghebeden &c.

SELFS VERWINNEN.

C. Boissens fe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Nederlantſche Voor Letters

mitſgaders t fondament van dandere

A A A B B C C D D E E E F ff G G H H I I K

K L L M M N N O O P P Q Q R R S T V W X Y Z.

[illegible]

Die maniere om de Lre by den anderen te binden.

aambmcmdmeemſmgmhmimymkmlmllmonpmpmqmrmſmſſmoſtmtmſtmttmvmdvm [illegible]

[illegible]

[illegible]

Edel. ende Eerw. Domine de Voorn. Jhr. Mr. [illegible] van [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Adrian Empereur des Romains,

fut grandement loué pour une ſentence digne d'un bon Prince qu'il dict au commencement de ſon Empire, à ſcauoir qu'il adminiſtreroit et Gouverneroit tellement la Republique, que chacun cognoiſtroit que ce ſeroit au bien Public, et non au ſien.

A A B C D E F G H I
K L M N O P Q R S
T V W X Z.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Nil penna ſed uſus

Grandement eſt a louer et eſtimer entre les Hommes, l'inſtruction des bons eſprits en toutes bonnes Lettres, moeurs et Vertuz. La confirmation des courages. Le profit du commun. La converſation honneſte et l'aſſociation des gens bien renommez

COVRS SANS LETTRES MONDE
SANS LVMIERE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

1.

Eſtant Cambiſes ſecond Roy

des Perſes grand amateur de droict et Juſtice, fiſt eſcorcher tout vif un Juge nommé
Samnes pour avoir prononcé un Jugement faulx ayant eſté corrompu par argent. Et ordonna
que la peau d'iceluy ſeroit à perpetuité attachée au Siege Judiciel des juges a fin d'inſtruire
par tel ſpectacle de ſe garder à l'advenir de telle choſe. Voulant en outre que le Filz
du deffunct Lequel il avoit commis en l'eſtat du Pere occupaſt premier le ſiege pour
eſtre admonneſté par l'exemple de ſon Pere de loyaument adminiſtrer la Juſtice.

Juſtitia firmatur ſolium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Plinius

Natura paucis contenta.

L'Empereur Creaturus, pria Diogenes de demeurer pres ſa perſonne, pour luy aider a tenir en bride ſa perſonne, et ſon Empire. mais il reſpondit, qu'il aimoit mieulx manger du Sel a Athenes, que d'eſtre traicté en toutes delices, craignant de recevoir le meſme ſalaire, que l'Empereur Neron donna a Seneque ſon Precepteur.

ANNO DOMINI

1.6.0.4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Celuy eſt honnoré entre les hommes:

qui ſans coulpe et innocentement de la Fortune eſt deprimé, abbatu
et accablé. Pareillement l'infame eſt doublement infame qui par la faueur
de Fortune, eſt exalté. Car l'honneur honnorable n'eſt pas es dignités
que les humains ont: ſinon es bonnes Oeuvres qu'ils traitent: Par lesquelles
les meritent. Ce n'eſt pas vray honneur qui ſacquiert aus.

Virtute non favoribus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Le Monde ſans la clarté du Soleil eſt tout
morne, nueux, triſte, en deſordre et tenebreux,
Semblablement l'homme ſans ſcience, humanité,
n'y vertu ſe retrouuant deſnué d'amitié, d'argent
et de familiarité, n'eſt pas moins ennuyeux
et melancolieux.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Moiſe eſtant le premier Inven=
teur des Lettres, au Jugement de pluſieurs hommes Tres-illuſtres, bien aimé de Dieu et des
hommes, et duquel la memoire eſt en benediction, fut faict de l'Eternel ſemblable aux ſaints,
et par iceluy Magnifié en la preſence des Rois, le tout puiſſant luy donna le coeur droit, pour
ſuyure aux commandemens ſalutaires, pour enſeigner a Jacob ſon alliance, a Iſrael ſes Jugem.

A Dieu seul Honneur Et
gloire.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Adonne toy mon filz a oeuvres Vertueuſes Et honneſtes
deſquelles tu puiſſes avoir honneur Et renommee immortelle, Et c'eſt l'honneur
qui entretient & nourriſt les Arts & ſciences. Si donc nous voulons parvenir a ceſte
louenge Et gloire immortelle, Il nous fault attaindre a la hauteſſe d'icelles ſciences
leſquelles ne tendent qu'a ceſte fin, par labeur & exercice. Car qui pourroit endurer
de veoir un riche homme eſtre mis au ſiege d'honneur, Et l'homme le plus ſage eſtre depriſé.

ISOCRATES

La Racine de Vertu eſt amere, mais les
Fruicts ſont doux.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Nſcomancez un homme Treſſa:
ge diſoit Que Dieu a donné leau à tout animal aquatique, Et la
Terre ſans aucun partage a chacun terreſtre. Mais que l'homme eſt
le plus miserable des Animaux puis que luy ſeul a borné si Eſtroitem
ſon empire. Mais comment borné: En introduiſant au Monde ces
motz, Mien, Tien, leſquelz ſont cauſe de toute diſſension humaine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Out Tpel tailleur de tout Bois faict ouvrage —
En le taillant par art ainſi come Il ſuffit —
Semblablement tout Home Eſtant prudent Et ſage —
Chacune Inſtruction applique a ſon profit —

Ienſuy touſiours toute bonne ſcience —
Pour de bien viure auoir ſa cognoiſſance.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Alexandre le Grand envoyant un jour une grande somme de deniers à Phocion
très homme sage et de bonne vie et renommée, pour l'attirer à luy: le bon Phocion demanda
à celui qui luy porta, quelle occasion et pour quelle fin Alexandre luy faisoit un
tel present plustost qu'à nul des autres Atheniens. Sur ce dict le Messager que c'es-
toit l'opinion de bon vertueux gentilhomme sur tous autres. Souffre donc dict Phocion
que je sois tousjours tel que tu m'estimes, et que ton Roy ne pense de tels presents —
Et qu'il ne se mette point en peine de me corrompre par argent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Raphael d'Urbin un

ber
vn tres fameux & excellent peintre escoutant deux Cardinaux dont il
estoit familier lesquels pour le faire parler reprenoyent en sa presence la faute
d'un tableau qu'il avoit fait, ou S. Pierre et sainct Paul estoient peints; &
disoient que ces deux Images avoyent les visages trop rouges, respondit soudainement,
Messeigneurs ne vous esbahissez point pour cela: Car je les peins ainsi pour la honte
qu'ilz ont de veoir l'Eglise ainsi mal gouvernee par telz hommes que vous estes.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Monſ.r ſuivant la req.te q̃ le p̃nt porteur vo.s a f.t de ma p.t Je vous prie a p.t luy fourn.r

ſcota.t la Somme de [illegible] ſans prendre autre choſe de luy q̃ la p̃ſente p̃ ſa q.ce

Je vo.s y metz payer icelle Som.e a v.re volonte Comme reſte Monſ.r Je me

R.de a v.re bonne grace & prie Dieu q̃l vo.s donne Monſ.r tres bonne vie longue —

Eſcrit a Amſterd.m le xxiiij.e de Novemb. l'an Mil vj.c iij stilo nova. —

Le tout v.re a ſervir et amy

[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Capitales et formation de la lre francoise

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

AUGUSTINUS
DE CIVITATE DEI.

In animi bona nullum jus habet fortuna. Tum externa bona reddemus nobis ſtabiliora ſi quædam ſepoſuerimus, nec fortunę volubili commiſerimus: fruſtra parat opes, qui veris animi bonis vacat. Sola animi bona non ſunt violentiæ obnoxia, nec poſſunt a fortuna eripi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Sint Mecœnates, non deerunt Flacce, MARONES.

Mecenas Ill. homme Romain, estant un singulier appui & uniq entretien des bonnes lett., demanda un jo. au poete Virgile, quelle chose c'estoit dont la personne ne se pouvoit saouller, lequel feit responce q. de toutes choses la similitude ou nouveaute fachoit, horsmis celle de tousjo. entendre et apprendre.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

All Ill.ma et Eccell.ma Sig.ria mia Col.ma

Io non pensai giami partendomi di Roma, di portarne meco un si gran
desiderio, di essere con V.ra Eccell.tia et un tanto dolore, di hauerla las
ciata como ho poi ritrouato in camino: il quale, como piu mi allontano, piu
vien crescendo. ma in cio solo amica mi ho trouata la fortuna, in hauere
la compagnia di Monsig. Ill.mo et R.mo di Amstold.mo mio P.re.

Ser. Ser.

Boiss.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Socrates un homme sage et Philosophe ayant un jour rencontré Xenocrates qu'un changeur tiroit par le col dedans le Metroo, auquel lieu estoit la prison d'Athenes il donna un coup de fouet sur la teste du changeur, et delivra Xenocrates, mettant en prison le changeur, comme s'il eust grandement forfait.

SERVUS AMICUS ALTER EGO EST

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Al m.co Mag.co S. mio Oss.mo Il Sig. Pietro Aretino

M. Ill. Ec. Sig. mio, Don Pietro Contarini con molta humanita
si e doluto con me per ordine et commissione di V. S.ria
R.ma mostrandomi il risentimento, che lla ha sentito nella
perdita di cosi caro amico, come le era la buona memo.ria di mio Pre

D. V. Sig. Ill.ma Aff.mo Serv.re

C. Boiss. sc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

MARTIO CORIOLANO PVBLICOLA

Sig. mio Clar.mo Vedete quanta riuerenza io ui porto, che
quelle cose che per se stesse mi dispiacciono, per amor V.ro
mi si fanno dilleteuoli. Questo è a punto, come un distil-
lare l'assentio, essendo l'herba amariss.ma quando poi è
distillata, l'acqua sua si fa dolce. In Amstelredam

Il D. V. S.ria Boiss.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Instruttione per formare le lettere Italiane.

L A A A B B B C C C D D D E E E F F F G G
G H H H I I I K K L L L M M M N N N O O
P P P Q Q R R S S T T V V W X Y Z Z.

A a a a a b b b c c c d d d e e e f f f g g g h h h i i i
i i l l l m m m m m m n n n o o o p p p q q q r r r s s s s s t t u u u
u u u v v v x x x y y y z z z &

A a am ai bn eb ei co cu be ep mi da ez mo er in id om cu le to ef ng il mi us ip as ml gn el ir ma ss er m en ts
st nt qu st ua ns is vn te fs mu sti ce sp vt li sc est ul nlz yu &

Ill.mo Beat.mo Comiss.rio Dott. Ecc.mo Fidel.mo Gener. Honor. Ill.mo
Mons. Rev.do Oss.mo Prone. R.mo Sig. &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

DEMARATO

Hombre Illus.[e] y Capitan q̄ fue de los Lacedemonios.

En un ayuntamiento preguntado, si poruētu-
por locura, o ra callaua, por falta de palabras, respondio. Mas
el loco no puede callar aunque el silēcio adonde
no ay lugar de hablar es señal de prudencia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Fernand

S

Emiramis de los Cares, la qual hizo edificar a Babilonia, auia mandado escreuir en su sepulchro, que auia hecho hazer para si estas palabras: Qualquiera Rey que tuuiere necessidad de dinero, abriendo esta sepultura, tome quanto quisiere. Y por esto auiendo Dario ganado a babilonia, y creyendo lo que prometia el titulo, haziendo con grandes trabajo alçar la grande piedra con que estaua cerado el Sepulchra, no hallo nada dinero, Mas hallo escrito de la otra parte de la piedra esto, Si no fuesses mal varon e insatiable de dineros, en ninguna manera abririas el sepulchro de los muertos.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

ROGANDO Aristippo una vez a Dionysio por el perdon de un su amigo, y el no le quisiesse oyr, echandose en tierra y humillandose, començo abraçar los pies del Rey: y ansi lo alcanço. El qual hecho, como algunos se lo reprendiessen como por mas baxo y abatido que convenia a un filosopho, les dixo. Señores yo no tengo la culpa: mas Dionysio que tien las oretas enlos pies.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

En la ciudad de Salamanca a treynta dias del mes de Setiembre de mill y seiscientos y quatro años En presencia de mi Juan de Tordesillas scriuano de Nuestro señor y publico del numero de la dicha ciudad parescio presente Alonso de contreras Scriuano de la dicha ciudad y Presente una carta y prouission Real de Su magestad Emanada de su real audiencia y chancilleria de Granada dirigida a la qual Su magestad manda que le de un testimonio que passo ante mi El dicho Scriuano

Cor. Roe. Hoffs. de fe.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Instrucion para formar las Let^rs Españoles.

A A a B b C C D d D E E F f F G g h h I I
L L M m n n O p Q Q R R s ß ſt T T U X Y y Z

a c o a a ſ l b b c c d d e e ſ f f c u g g ſ l h h e ſ ſ i l
l l i r n m r n m c o o l l p p d d c q q r r ſ s s t t t i u u x x x y z z

A ae ao ai au n g a d a p e x n q e f a l h i o m e n a m e t i z d a d u a y a x i z

A A B B C C D D E E F F F G g H H I I L L M M N N
O P P Q Q R R S S T T V V V X Y Y Z Z

c o a . l b b . c o d d . e e . ſ f f . c o g . c o o g . l h h . i . l l l . i r n m r n m .
c o . l l p p . c g i r . z . ſ ſ s s . t t i u u . v . v . x x x . y y . z z z .

Ac ai ad ae an eu i f n b a h i g n e l a m o n e p n g a r a z i s a t ſ u f e i s t r u y n x y i a z

Dirq. D. as Merca^das q^e Señor Fran^co pres^te Off^do al S^r Pu^o de y mode^mte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Römiſcher Keiſer Caro-

lüs Magnüs verehret einmahl einem Jungem Stüdennten mit eine
Biſthumb, da er aber Vernommenm daß derſelbe gar hurtig aüff's Pferd ge-
ſprüngen vnnd ſich vor den Keiſerlichem Hoſe erluſtiget hette, ließ er ihn
zü ſich ruffemn, ſagte Jhme ich mercke du wirſt beſſer dienenm zü einem
Ruyter den zü einem Biſchof, ſolt derhalbemn mit mir in Krieg ziehen,
vnnd ſchencket zu gleich das Biſthumb einem Anderenn. ꝛc.

A A A B B L C C L D D E E F H G G H H J J K K L L M M N N
O O P P Q Q R R S S T V V W W X Y Y Z Z.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Der Tirann vnnd König Herodes da Nun ſein ſterbſtündlein
vorhandenn, vnnd Ihme wol bewüſt, daſz die Judenn in betrachtung
ſeiner gegenn ihnenn geübter Tiranney, ſich ſeines Tods gar ſehr wur:
den erfreuwenn, lieſz er alle ihre Oberſte zu ſammen rüffen vnnd an ei:
nen gewiſſenn ohrt inſchlieſſen neben ernnſtlichem befelch, als bald
nach ſeinem abſchied vnnd ehe man ſeines Tods kundſchafft hette, dieſel:
be ſamtzlich zu erwurgen, damitt die Judenn in ſeinen tode zu weinenn
vnnd leid zu tragen vrſach hetten.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

In der anndern Epiſtel Pauli zun Corinthern am fünften Capittel am 5. verſ.

WIR Wiſſenn aber, ſo vnnſer Irrdiſch hauſz diſer hüttenn zerbrochenn wirdt, daſz wir einenn Bauw habenn vonn Gott erbauwet, einn hauſz nit mit händenn gemachet, ſonnder das ewig iſt im Himmel. Vnnd über demſelben ſeüfftzenn wir auch nach vnnſerer behauſung die vom Himmel iſt: Vnnd verlangenn daſz wir damit überkleydet werdenn, ſo doch, wo wir bekleydet, nit bloſz erfunden werden. Dann dieweyl wir in diſer hütten ſin erſeüfftzend wir.

Aambcdeefſtfghiiklllmnnopqrſtuvwxyzſ Sſtn

Vvwxyyzz &c.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Hochgeborner Churfurst Gnedigster Herr. E. Churf. gnaden seind meine vnderthenigst gehor-
samst vnnd huldigste dienst hochstes fleisses zuuor. Gnedigster Churf. vnnd Herr, E. C. gnade wer-
den sich nochmahls zweiffels ohngnedigst wissen zu erinneren. welcher gestalt vor etlichen
tagen E. Churf. G. ich vnterthenigst einen meines erachtens geschickten vnnd genugsamen
schreiber gerumet. welchen ich gleicher massen nochmahls seiner geschicklichkeit halben ehne
vnangesehen weil ich vernemme ich von etlichen solches meines erachtens vnnd guttdünc-
kens wegen verlachet. dieses aber wil ich mit des Diogenes antwordt abgefertiget ha-
ben, welcher da ihme ist angezeiget worden das wegen seiner groben vnnd baurischen sitten
etliche seiner spotteten, zur annedt wort gab das er dannoch solches nicht empfinde.

E. Boissens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Meinem freundtlichem gruſz nebem Wunſchung Gottlicher gnaden
Vnnd leiblicher wolfahrt ſampt auch erbietungk meines ſchuldigen gehor-
ſams vnnd willigen Dienſtes iederzeit zuvorn, Erſamer groſzgun-
ſtiger lieber Vatter ewer Ehrſ. vnnd liebe ſol ich keines weges verhal-
ten, was maſſen ich mit Heinrich Lauritz wegen ſeines lande-
Zeriſchen Wilhelmus Paull dem Kauff geſchloſſen hab, der ge-
staldt vnndt meinungk daſz ich ihm dafür ſol geben zwolff hundert
Current gulden zu bezalen itzkunfftigen Mey ao. ſechs zehen hundert funff.

C. Boiſſens

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Grundt ſatzung vnd Anhemigung der Fractur Cantzley vnnd Currendſchrifften.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Fractur Versalem.

A A A B B C C D D D E E E

F F G G H H J K K L L M

M M N N O O P P Q Q R R

S S T T V V W W X X Y Y Z.

Fur Canntzley.

A A-B-C-D-E-F-G-H-J-K-L-M-

N-O-P-Q-R-S-T-V-W-X-Y-Z-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8

C 29/LU

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
196 C 8